

Силос—малин шимтэ хот

Мах, үс болн тос гаргългъяр бөрхн цагин эргид Америкиг күүцхин төлэ кегч социалистическ дөрлдэн советск орн-нутгар, тенгсн долъган мет нег-негэн дахлддж делгрдж йовна. Орн-нутгин колхоз болн совхоз болгын, мал бсгдг эдл-аху болгын парти Центральн Комитетин болн Советск правительствин тавсн тууджргч төрин хэрүд улм ик даалгъврмуд авцхав, авад чигн йовна.

Мал бсгггъяр, нег үлү хө бсгдг, ноос гаргългъяр мана Хальмг автономн танггъч ганцхн Ставропольск крайд биш цуг Советск Союзд темдгтэ болх зөвтэ. Юнъгад гихлэ, манд мал бсгггънэ халхд чилш уга эв-аргъ баянэ. Энъг захнъ үзгддг хальмгин тегшимтэ олт-зүсн бөвтэ, малин дала адл идг болдмн. Танггъчин совхозмудар болн колхозмудар малин эв меддг, эврэ газр-усна баядлд тахсн нертэ хөбчнр, мал гихлэ амрхан меддг дадмг малчнр бсэд босад, цуг эв-аргъан чидл-күчэн мал халлалгынд нераддж шунлтта кевэр кдлддж йовцхана.

Одгэ цагт танггъчин цуг партийн, советск болн комсомольск организацсин, цуг дл-ахун гардачнрин үүлдвр—1960 джилд хөбнэ тоог гурвн сайд күргдг бсгэд, эдлгдг 100 гектар газр болгъна тоод 304 килограмм ноос авхар авгдсн даалгъвран күүцэлгынд тавгдсн баянэ.

Танггъчин кесг колхозмуд, совхозмуд малин хот белдлгъяр зөвэр ик кдлмш кечксн баянэ. Саянэр, ардн ордж бөс белддж йовх совхозмуд заагт түрүн болдж „Гашунский“, 4-ч номертэ, 105-ч номертэ совхозмуд йовна. „Прудовый“, 112-ч болн 383-ч номертэ совхозмуд, дакад Лиманный болн Кировск совхозмуд малин үвлзнгүр 800—900 тонн бөс зөбггэд авчксн баянэ.

Ода белддж авсн малин хот-хавртан киргэдж авх ноосн, юнъгад гихлэ, эцн турнхатгъяр үвлэс гарсн хөбдэс сэн төл, ик ноос авхар сандж болш уга.

Малин хот заагт йилгъэн чинртэ, шимтэ, амтэхн, шүүстэ хот баянэ—эннэ силос гиггэд, көк бөс дардж, исгдж авлгын. Силос малд—эмин чинртэ деерэн, дегд таалта, худжрта хот болдг. Ода силос дардж авх цаг ирчкв. Танггъ-

чин кесг колхозмудар болн совхозмудар силос кедж дардж авх эрдн-шишэ ургъсн баянэ. Хагсу гань болджах учрар тэргдсн эрдн-шишэг ахр цагин эргид хурадж, силос дардж авлгын—колхозмудн болн совхозмудин гардачнрин эрки чинртэ төр болджана.

Районин болн эклц партийн организацс силос дардж авлгъна тускар цаялгъврин болн партийн-бүрдэмджин кдлмш кедж, эн эрки чинртэ төр күүцэлгынд совхозмудин болн МТС-н кдлмшчнриг, цуг колхозникудиг, механизатормудиг агсдг йовцхана.

Западн района „Южный“—гидг совхоз зурагъяр 2000 тонн силос дардж авхасн 1200 тонн силос дарчксн баянэ. Приютненск МТС-н гардврт баядг колхозмудар силос дардж авлгын бүрдангъу саянэр кегддж йовна. Воробьевск сельск Советин Буденнэ нертэ колхозин 3-ч болн 4-ч комплексн бригадсар хойр хонгин дунд 400 тонн силос даргдв. Приютненск района 107-ч номертэ совхоз силос дардж авх зурагъан бүклдн күүцэв. Эн совхозд ут-туршдан 1634 тонн силос даргдв.

Болв, силос дардж авлгъна кдлмшиг сулдхл уга, улм цаарандн чанггэадж бргнэр делгрүлх кергтэ. Эн туст Элестинск МТС-н гардврт баядг колхозмуд дегд му йовцхана. Элст балгъсна „Победа“ гидг колхозин 470 гектар газрт тэргдсн эрдн-шишэггэс зуг 117 гектарнэ үлддж, наадксн колхозин самгъа гардврин ашд үрдж оч, зärmсинь гөрәсн ишкэд, идэд үрэдж. Эн МТС-н Сталинэ нертэ колхоз силос дарх нүкэн малтчкал, силос дарлгъан эклэд уга, „Страна Советов“ болн Ленинэ нертэ колхозмудар болхла, 150—200-д тонн силос дардж авсн баянэ.

Эдл-ахус болгъна гардачнр силос дардж авх зурагъан ахр цагин эргид күүцэх зөвтэ. Колхозмудин, совхозмудин партийн организацс, МЖС-н болн МТС-н партийн-политическ аппарат партийн бүрдэмджин кдлмш делгрүлдж, олн улсиг силос дардж авлгъна зура күүцэлгынд агсх зөвтэ. Ирх үвлд сэн чинртэ, шимтэ, амтэхн, малин хот—силос элвгэр дардж авхмн. Силосин кдлмшт соцдөрлдэ улм бргнэр делгрүлхмн.